

2014 Enero

WALTER MORA F.

Escuela de Matemática

Instituto Tecnológico de Costa Rica

PLANTILLA LATEX

Textos con apariencia profesional

Revista digital

Matemática, Educación e *Internet* (www.tec-digital.itcr.ac.cr/revistamatematica/)

Prado Martínez R.

Aproximación á Historia da Música

Prehistoria - Mundo antigo - Idade Media

Edición dixital

Aproximación á Historia da Música

Copyright© Revista digital Matemática Educación e Internet (www.tec-digital.itcr.ac.cr/revistamatematica/).
Correo Electrónico: wmora2@itcr.ac.cr
Escuela de Matemática
Instituto Tecnológico de Costa Rica
Apdo. 159-7050, Cartago
Teléfono (506)25502225
Fax (506)25502493

Mora Flores, Walter.

Edición de Textos Científicos con $\text{\LaTeX}$. Composición, Gráficos, Inkscape y Presentaciones Beamer/Walter Mora F.

Alexánder Borbón A. – 3ra ed.

– Escuela de Matemática, Instituto Tecnológico de Costa Rica. 2010.

xxx p.

ISBN 978-9977-66-227-5

1. TeX. 2. Composición tipográfica-automatizada 3. Tipos - símbolos matemáticos.

Licencia.

Proxecto:

Achégate á Historia da Música

Este libro distribúese baixo unha licenza Creative Commons: Atribución-NoComercial-SinDerivadas CC BY-NC-ND (a licenza). Autorízase o seu uso segundo os dereitos que otorga a licenza. Para ver a licenza: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>.

En particular, esta licenza permite a copia e distribución gratuita, pero non permite a venda nin modificación sen autorización deste material.

Límite de responsabilidade e exención de garantía: O autor ou autores poñen todo o seu esforzo e bo facer na elaboración deste material. Esta edición, proporciónase “tal cual”. Distribúese de xeito gratuito coa esperanza de que sexa útil.

O libro e tódolos materiais complementarios, forman parte dun proxecto de divulgación electrónica libre.

ÍNDICE

PRÓLOGO Á EDICIÓN

VII

1

INTRODUCCIÓN E CONCEPTOS PREVIOS

1

- 1.1 A música: concepto e orixe
  - Reflexións e perspectivas
  - Fontes de información
  - Períodos da historia
  - Teorías sobre a orixe da música
- 1.2 Os elementos da música
- 1.3 Introdución
- 1.4 Exercicios do tema

2
2
4
6
8
10
10
10

2

A MÚSICA EN GRECIA E ROMA

11

- 2.1 Xéneros
  - Música profana / música relixiosa
  - Música pública / música privada
  - Música vocal / música instrumental
  - Música sinfónica / música de cámara

11
11
11
12
12

3

MONODIA RELIXIOSA MEDIEVAL

13

4

A MONODIA PROFANA MEDIEVAL

15

5

OS INICIOS DA POLIFONÍA

17

6

A MÚSICA DA *ARS ANTIQUA*

19

7**A MÚSICA DA *ARS NOVA*****21****8****A MÚSICA NO SÉCULO XV****23****9****O SÉCULO XVI****25****10****OS INÍCIOS DO BARROCO****27****BIBLIOGRAFÍA****28**

Prólogo á edición

Espazo para redactar o prólogo á edición e unha breve presentación e/ou introducción.

...

Viveiro, 2022.

R. PRADO

1

Introducción e conceptos previos

Cando comenzamos a estudar a Historia da música, debemos coñecer o alcance da materia; compre saber que imos estudar e por que estudalo. O tema que comeza, presenta unha breve reflexión sobre a definición e significado da música; é importante coñecer o significado que terá ao longo da historia, as diversas teorías sobre a súa orixe e, todos aqueles elementos intrínsecos que forman parte do feito musical. Veremos que non é doado explicar e comprender o concepto de música; será preciso porén, entender como aparece a música cos primeiros poboadores do planeta. Os conceptos técnicos e teóricos que forman a música, terán unha aplicación práctica, e neste caso —ao igual que no resto de temas— partirase da «audición activa» de exemplos e obras características e representativas de estilos e épocas diferentes, en diversas «audicións» de tema.

1.1 A música: concepto e orixe

O concepto de «Música» varía coa propia historia. A pesares de ser algo do que vivimos rodeados, non existe polo momento unha definición universalmente aceptada que transmita o seu significado; as culturas e sociedades do mundo actual, teñen ideas diferentes sobre a música, ao igual que ocorre en épocas anteriores. As definicións que atoparemos son variadas e complexas, o que ven a confirmar a teoría de que o fenómeno musical é unha manifestación de grande riqueza.

1.1.1 Reflexións e perspectivas

Unha primeira aproximación ao concepto de música lévanos ás teorías da linguaxe musical, que a definen como “*a arte de combinar os sons no tempo*”. Outras teorías tratan tamén de explicar o seu significado, tendo en conta diferentes puntos de vista, que dan lugar a diferentes perspectivas (ver cadro da páxina 3). Por outra parte, podemos afirmar que a música renace cada vez que se interpreta; está en constante proceso de reactivación, onde o resultado depende dos intérpretes e do propio público. Sabemos ademais, que para que exista é preciso que se desenvolva no tempo, de aí o concepto de «temporalidade». Outro aspecto a destacar é o da memoria, dada a importancia que ten para apreciar a música; a «memoria auditiva» xoga un papel fundamental na retención de certos elementos básicos como a melodía, ritmo, timbre, (...)

Definiremos a *grosso* modo a música como un «produto», como algo autónomo:

A música coma obxecto autónomo defínese tradicionalmente coma sons ordenados no tempo, ou en definitiva todo o que sona. A obra musical adquire entidade propia nesta definición, converténdose en algo completo e pechado, feito por un determinado autor. A obra musical neste enfoque é considerada coma algo que ten uns límites definidos e establecidos¹.

Se pensamos na música como un proceso ou «actividade»:

[...] a música como actividade social (proceso) implica ter en conta aos creadores e intérpretes en interacción directa cos oíntes, identificándose de xeito directo co proceso de comunicación que se establece ao escoitar unha obra musical. Neste proceso de comunicación a mensaxe é a obra musical, mentres que o emisor inicial é o compositor (tamén pode haber emisores secundarios coma os intérpretes ou os aparatos de reprodución no caso das gravacións). O receptor é o público, que cada vez que escoita unha obra musical lle dá un novo significado, reactivando os seus contidos. Por exemplo, hoxe o Himno da Leticia da 9ª Sinfonía de Beethoven ten adquirido un novo significado ao se asociar á Unión Europea, que o seu compositor non chegou nunca a coñecer².

¹López Cobas, L.: *Historia da Música*, CMUS - Ourense 2019, p.4.

²López Cobas: *íd.*

PERSPECTIVAS

Música como ciencia. Pitágoras, no s.V a.C, afirmaba:

Os números son as cousas; agora ben, a música é número. O mundo é música; o cosmos é unha lira sublime de sete cordas.

Música como feito musical. Descartes, no s.XVII facía a seguinte reflexión:

A mesma cousa que a uns invita a bailar a outros pode facer chorar. Pois isto non provén senón da asociación de ideas na nosa mente; como aqueles que algunha vez se divertiron bailando con certa peza, tan pronto como a volvan a escoltar volverán ás ganas de bailar; pola contra, se algún só oíu gallardas cando lle aconteceu algo malo, volverá a entristecerse cando as escoite de novo.

Música como expresión de sentimentos. Kant, no século XVIII deixa a seguinte reflexión:

A música é a linguaxe do sentimento. A música é a arte de expresar unha agradable sensación de sentimentos por medio dos sons.

Música como arte. No s.XIX, Richard Wagner afirmaba sobre a música:

O son vén do corazón e a súa linguaxe artística natural é a música. A melodía é a lingua absoluta, a través da que o músico fala a todos os corazóns.

Música en relación co tempo. A definición tradicional da música, afirma que:

A música é a arte que se expresa combinando os sons co tempo.

Entre as reflexións sobre a música que teremos en conta para comprender o seu significado, atopamos a de [Hugo Riemann](#) no século XIX:

A música é, ao mesmo tempo, unha arte e unha ciencia. Como arte, non é senón a manifestación do belo por medio dos sons; pero esta manifestación descansa nunha ciencia exacta, formada polo conxunto de leis que rexen a produción dos sons, ao mesmo tempo que as súas relacións de altura e duración.

REFLEXIÓNS

- Platón, (V-VI a.C) concibe a música como:

arte educativa por excelencia que se insire na alma e forma a virtude

- Boecio (s. VI) percibe a música como:

a habilidade de examinar a diversidade de sons por medio da razón e os sentidos

- Santo Tomás (s.XIII), considera a música como:
a máis noble das ciencias humanas que ocupa o primeiro lugar entre as artes liberais
- Rousseau (s. XVIII), pensa na música como:
a arte de combinar sons de xeito agradable ao oído
- Pau Casals (s. XIX - XX), mantén que:
a música, esa marabillosa linguaxe universal, debería ser unha fonte de comunicación

Como vemos, a idea sobre o significado da música, varia co paso do tempo a pesares de manter rasgos comúns. Non será ata os anos noventa do século XX, cando se establezan as primeiras definicións sobre este concepto.

1.1.2 Fontes de información

Podemos afirmar, que a actividade musical é tan antiga como a especie humana. Se ben é certo, que case todos os libros sobre historia da música, comezan narrando as circunstancias da música na Idade Media, este feito transmite a idea de que a orixe da música na cultura occidental está relacionado co canto gregoriano, deixando á marxe as manifestacións musicais anteriores; ata hai ben pouco, eran contados os manuais que trataban por exemplo, a importancia da cultura musical da Antiga Grecia. Que pasa entón coa música anterior? Que sabemos sobre as danzas e os “concertos cortesáns” da época dos faraóns? Que instrumentos empregaban nas celebracións funerarias e nas ofrendas aos deuses?

Salvo a época prehistórica, da que só se teñen vagas nocións por restos de posibles instrumentos atopados en xacementos e por pinturas rupestres, o coñecemento da música das culturas antigas ven dado polo que denominamos «fontes de información».

Ilustración 1.1. As fontes son o fundamento da investigación histórica

CLASIFICACIÓN E TIPOS**CONCEPTO 1.1 *Fonte de información histórica***

As fontes históricas ou fontes da historia son o conxunto de obxectos, documentos, testemuños, (...) que ofrecen información relevante e significativa sobre feitos ocorridos no pasado.

CONCEPTO 1.2 *Tipos de fontes de información histórica*

Diferenciamos entre fontes primarias e fontes secundarias, da seguinte maneira:

Primarias. Aquelas que se elaboraron practicamente de maneira simultánea aos acontecementos e chegan a nós tal cual, isto é, tal e como foron feitas. Trátase de información orixinal, sen filtros e sen interpretacións.

- a) Fontes escritas: todas aquelas que dependen da linguaxe escrita.
- b) Fontes non escritas: monumentos, cadros, instrumentos, ruínas, etc.

Secundarias. Aquelas que se elaboran a partir das fontes primarias. Conteñen información primaria, sintetizada e reorganizada. Son fontes secundarias os libros de historia, biografías, tratados de arte, documentos arqueolóxicos, etc.

A **historiografía** considera como «fontes» a todo o que aporta información para o estudo dunha determinada cultura. Para o caso, debemos coñecer agora que tipos de fontes imos ter en conta, no estudo da música das diferentes culturas e civilizacións (ver cadro ??). No caso da Historia da Música das Civilizacións da Prehistoria e a Antigüidade, as fontes son moi variadas. Así, falaremos de fontes de tipo iconográfico, como pinturas e esculturas; documentos escritos, como xeroglíficos e inscricións en tumbas ou templos; literarios como a Biblia, (entre outros); restos arqueolóxicos, como é o caso de fragmentos de instrumentos desa época atopados en sarcófagos.

PRINCIPAIS FONTES A TER EN CONTA

Arqueoloxía. Os restos arqueolóxicos proporcionan información sobre a música de épocas antigas. Os máis importantes son os instrumentos musicais, ou partes deles, que non se destruíron co paso do tempo; pero tamén se atopan restos de edificios e lugares onde se interpretaba música e danza. Entre os restos arqueolóxicos atópanse tamén as mostras máis antigas de notación musical.

Iconografía. A pintura, a escultura e outras obras das artes visuais proporcionan información sobre instrumentos musicais, contextos e prácticas de interpretación, danzas, etc.

Literatura. Entendida como o conxunto de todo o escrito, ofrece abundante información musical: algunhas fontes literarias describen escenas ou pensamentos musicais e tamén ideas sobre música; os textos da música vocal

indican a estrutura rítmica, malia que non se conserven as melodías. Dentro da literatura hai que incluír tamén as obras técnicas sobre música como tratados, métodos, etc.

Etnomusicoloxía. O estudo das músicas de tradición oral actuais, pode axudar á comprensión da actividade musical antiga. Aínda que non é correcto supoñer que en condicións de vida iguais desenvólvense culturas musicais iguais, ás veces o coñecemento das músicas tradicionais actuais pode proporcionar detalles sobre técnicas de interpretación de instrumentos antigos ou sobre movementos de danza, por exemplo.

1.1.3 Períodos da historia

Ao longo da historia, —especialmente na dos feitos culturais como a música— os cambios prodúcense lentamente, sen acontecementos tan decisivos que xustifiquen un cambio brusco de etapa. A división da historia en períodos, resulta de gran utilidade para facilitar o seu estudo e coñécese comunmente como «periodización».

A división en etapas —períodos— da historia, ten a súa orixe nos humanistas europeos do Renacemento, época na que tamén aparecen as primeiras historias da arte. A historia da música é moi posterior: os primeiros libros apareceron a finais do século XVIII, e o desenvolvemento da «historiografía musical» é principalmente do século XIX. Esta aparición tardía, fai que a Historia da música adopte habitualmente as periodizacións de outras disciplinas, principalmente da Historia da arte.

CONCEPTO 1.3 *Idades da historia*

A historia divídese comunmente en catro períodos (idades) que debemos coñecer:

Idade Antiga: [⇒ v d.c.]. A maior parte das culturas antigas non escribiron a súa música e as escasas notacións musicais que existen son practicamente descoñecidas, coa excepción importante da Grecia helenística (a partir do século IV a.c.).

Para a historia da música occidental, o máis interesante desta época son as teorías gregas sobre a música, que influíron de forma importante na música europea medieval, renacentista e barroca.

Idade Media: [VI ⇒ XV]. O seu comezo sitúase na disgregación dos territorios occidentais do Imperio Romano (naturalmente, esta é unha perspectiva eurocéntrica). As comunicacións entre eses territorios redúcense, a inestabilidade é grande e os desenvolvementos culturais teñen que partir ás veces de cero.

Aínda que hai moitos datos sobre a música europea occidental neste período, o máis relevante, será a aparición da notación musical no século X e sobre todo a notación sobre liñas paralelas a partir do século XI.

Idade Moderna: [XVI ⇒ XVIII]. Varios acontecementos marcan o comezo desta etapa, principalmente a desaparición do imperio bizantino (continuator

do romano) e a chegada de Colón a América. Culturalmente, a fin da Idade Media está condicionada polo movemento humanista, que predomina no Renacemento. A nomenclatura «antiga», «media» e «moderna» para designar as tres etapas históricas atribúese a destes humanistas, que estrañaban o esplendor cultural dos antigos gregos e romanos, desprezando a época intermedia entre que os separaba.

A música desta época é ben coñecida en xeral; será entón cando se produce o desenvolvemento do sistema tonal, que terá o seu máximo esplendor no Barroco tardío e o Clasicismo.

Idade Contemporánea: [XIX $\Rightarrow$ XXI]. O seu comezo sitúase na Revolución Francesa (que seguiu á norteamericana e precede a outras revolucións europeas). O paso do Antigo ao Novo Réxime, consecuencia destas revolucións, produce unha configuración social nova, na que o músico deixa de estar ao servizo exclusivo da aristocracia para converterse en artista independente. A música desta etapa, é a máis coñecida e predominante nos programas de estudo e repertorios actuais.

A historia dos feitos culturais (entre eles a música) segue unha periodización creada principalmente para a historia da arte¹ tal como podemos ver na táboa 1.2, se ben non é do todo válida para a música.

¹ arquitectura, escultura e pintura sobre todo

Período ou etapa	Cronoloxía
Románico	X- XII aprox.
Gótico	XII- XV
Renacemento	XV- XVI
Barroco	XVII- XVIII
Neoclasicismo	XVIII e comezo do XIX
Romanticismo	final do XVIII e parte do XIX
Positivismo e Realismo	final do XIX

Táboa 1.1. Periodización da historia dos feitos culturais.

De estas etapas, as dúas primeiras sitúanse na Idade Media, as tres seguintes na Idade Moderna e as últimas na Contemporánea. O século XX e o que levamos do XXI, non presentan unha periodización estable debido á súa proximidade temporal. Por que non é válida de todo esta periodización na Historia da Música? Pois ben, na Idade Media, a música segue unha evolución diferente ás artes plásticas e polo tanto non sería correcto, falar dunha música románica e dunha música gótica²; Renacemento e Barroco si son válidos, malia que o segundo cada vez está máis cuestionado, e o primeiro está bastante claro onde finaliza, mais non tanto onde comeza. O Neoclasicismo, na música denomínase simplemente «Clasicismo» e o Positivismo e Realismo non existen, salvo derivacións posteriores como o «Verismo» italiano.

² Non confundir con este “neoestilo-musical” do século XX

CONCEPTO 1.4 *Períodos da historia da música*

As etapas da música europea occidental, que consideraremos ao longo deste curso, son as seguintes:

Idade Media: [v $\Rightarrow$ xv] abrangue desde as primeiras mostras de música escrita aos inicios do século xv.

Renacemento: [1420 (aprox.) $\Rightarrow$ 1600], con un punto de cambio de estilo e técnica preto do 1500.

Barroco: [1580 $\Rightarrow$ 1720] o cambio de estilo notarase máis a partir do 1600 e a súa fin —confundida co nacemento do Clasicismo—, situarase preto de 1720.

Clasicismo: [1720 $\Rightarrow$ 1820] apaarecen as primeiras mostras do estilo clásico.

Romanticismo: [1820 (aprox.) $\Rightarrow$ fins do XIX] con varias etapas diferenciadas.

Música contemporánea: [1890 $\Rightarrow$ s.xxi] coincide coas obras de madurez de Mahler, Debussy e outros, se ben o cambio máis destacado será cara 1907 coa aparición da «atonalidade». Ás veces a expresión «música contemporánea» utilízase só, para a creada con posterioridade a 1945.

Os períodos posteriores ao Renacemento, estudaremos seguindo a periodización por séculos, isto é; veremos o contexto histórico, social e cultural, etc. dos séculos xvii, xviii, xix e xx respetando deste xeito, as convencións seguidas en outros textos de referencia sobre a historia da música.

1.1.4 Teorías sobre a orixe da música

Despois de achegarnos ao significado da música, ás fontes de información e coñecidos os períodos da historia da música, comezaremos o estudo da súa historia seguindo un punto de vista cronolóxico, atendendo ás teorías sobre a súa orixe.

Adóitase situar o comezo da historia no momento da aparición da escritura, hai uns 6000 anos aproximadamente; o período anterior denomínase Prehistoria. Aínda que está constatada a existencia de actividade musical durante a prehistoria, descoñécese que música se facía entón dado que non existen fontes musicais directas; polo tanto a análise directa da música non é posible, e tan só podemos contar con hipóteses baseadas en diversas fontes secundarias. No caso da Prehistoria, teremos en conta as fontes de información organolóxicas, iconográficas e etnolóxicas, isto é; restos de instrumentos, representacións pictóricas e comparacións con tribos actuais³ que viven ou teñen un grao de desenvolvemento semellante ao da prehistoria.

Desde a súa orixe, a música é un fenómeno moi complexo que está formado por diferentes parámetros e manifestacións que xorden na historia da humanidade de xeito progresivo. Roland de Candée establece cinco fases na aparición e creación da música:

³ A **etnomusicología** aplicada, pretende estudar a música de pobos e tribus non occidentais; pigmeos, bosquimáns, indíxenas do Brasil, ...

Algunhas teorías sobre a orixe da música

Dos resultados obtidos da análise dos datos das diversas fontes de información, baralláronse varias teorías sobre a orixe da música.

Teorías logoxénicas. Consideran a música como un elemento de comunicación asociado á linguaxe. Esta teoría parte da base do uso de manifestacións acústicas espontáneas para expresar sentimentos básicos; o balbucido dun bebé ou certos sons guturais, son algúns exemplos.

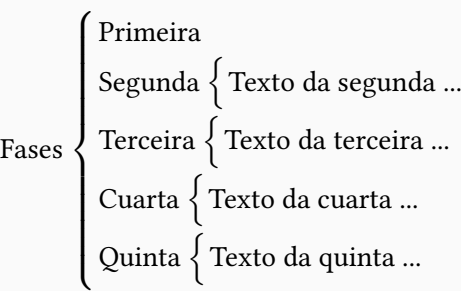
Teorías quinéticas. Defenden a idea de que o corpo é en si mesmo un instrumento musical, dado que dispón de cordas vocais e instrumentos de percusión corporal.

Teorías máxico-relixiosas. A principios do século xx, considerábase que a arte rupestre era un xeito de tentar controlar os animais. Esta teoría, supón que do mesmo xeito que a arte rupestre podía ter esa función máxico-relixiosa, tamén os sons poderían adquirir esa función.

Teorías fisiolóxico-comunicativas. Certos autores consideraban que os sons poden empregarse para localizarse na escuridade ou comunicarse a distancia como se fai hoxe en lugares de difícil acceso a causa da orografía do terreo.

Outras teorías, basean a orixe da música na **coordinación para o traballo** colectivo —caso do folclore europeo— tal como defende Karl Büchner.

FASES DA APARICIÓN E CREACIÓN DA MÚSICA

FASE	Descrición
1ª FASE	⇒ primeiras organizacións rítmicas
Gótico	XII- XV
Renacemento	XV- XVI
Barroco	XVII- XVIII
Neoclasicismo	XVIII e comezo do XIX
Romanticismo	final do XVIII e parte do XIX

FASE	Descrición
Positivismo e Realismo	final do XIX

Táboa 1.2. Periodización da historia dos feitos culturais.

Exercicio 1.1 Fontes para o estudo da Prehistoria

- 1.- De onde sacamos os datos para coñecer o papel da música na Prehistoria?
- 2.- En que consiste a etnomusicoloxía aplicada ou «musicoloxía comparada»?

1.2 Os elementos da música

1.3 Introdución

CONCEPTO 1.5 *Que é a Música para tí*

Aquí definimos o noso concepto ...

Segundo a definición 1.5, a igualdade...

Exemplo 1.1 Este sería o título do exemplo

Metemos aquí un entorno exemplo

AUDICIÓN 1.1 (Título da audición)

Podemos facer unha breve aproximación ou comentario da audición ...

TEXTO 1.1 El perro caga de pie

1.4 Ejercicios do tema

Esta sección, pode corresponder coa de exercicios.

Exercicio 1.2 Título do exercicio

Aquí vai un exercicio

Título da caixa ...

Aquí un entorno de Caixa ...

2

A música en Grecia e Roma

Para poder observar ordenadamente os cambios que se produciron na actividade musical ao longo dos períodos indicados, é necesario basearse nalgúns criterios que permitan clasificar as obras musicais e a actividade musical mesma. Ademais da periodización, dous conceptos son útiles para esta clasificación: o xénero e o estilo.

2.1 Xéneros

O concepto de xénero é bastante flexible: en xeral fai referencia ó uso que se fai da música, é dicir, o seu contexto, a súa función, a súa caracterización social...; tamén se basea nos medios utilizados (instrumentos, cantantes, número de intérpretes...); finalmente, o termo xénero fai referencia ás veces a formas musicais que alcanzaron un grao importante de desenvolvemento e de diversidade (como, por exemplo, a ópera ou a sinfonía).

Hai unha gran diversidade de xéneros musicais, pero algúns dos criterios principais son os seguintes:

2.1.1 Música profana / música relixiosa

CONCEPTO 2.1 Música profana

Máis que o tema tratado, o que diferencia a música profana da relixiosa é o seu uso: a música relixiosa utilízase en contextos relixiosos (igrexas, cerimoniais...) mentres a música profana utilízase en contextos laicos (palacios nobiliarios, celebracións civís...).

2.1.2 Música pública / música privada

Esta distinción fai referencia ao emprego da música: hai música que se desenvolve necesariamente en público, xa sexa nun teatro, nunha sala de concertos, nunha igrexa ou ao aire libre; e hai música creada para interpretarse en privado, normalmente nas vivendas dos seus intérpretes (por exemplo, gran parte da música de cámara).

2.1.3 Música vocal / música instrumental

Atendendo aos medios, diferenciamos música vocal cando intervén a voz humana (con ou sen acompañamento instrumental) e música instrumental cando non intervén. Na música vocal pódese diferenciar como subgénero a música coral, cando as voces humanas utilízanse non como solistas senón en coro.

Tamén existen xéneros mixtos entre o vocal e o instrumental: por exemplo, a música sinfónico-coral, que utiliza os recursos de ambos os xéneros; ou a canción de cámara, que inclúe solistas vocais e instrumentais. (ver 2.1.4)

2.1.4 Música sinfónica / música de cámara

Esta distinción é ás veces difusa; en principio baséase no número de intérpretes, e máis exactamente, o número de intérpretes por parte: se cada parte é para un só músico, falamos de música de cámara; se hai varios por parte, música orquestral ou sinfónica. Pero ás veces o límite non está claro: boa parte da música antiga pode interpretarse de ambas as formas, e na música contemporánea hai obras «sinfónicas» (é dicir, para orquestra) en que cada parte interprétaa un só músico.

3

Monodia relixiosa medieval

Monodia relixiosa medieval

4

A monodia profana medieval

5

Os inicios da polifonía

6

A música da *Ars antiqua*

7

A música da *Ars nova*

8

A música no século ^{xv}

9

O século ^{xvi}

O século ^{xvi}

10

Os inícios do Barroco

Bibliografía

- [1] Grout, Donald J. “*Historia de La Musica Occidental 1*”. Alianza. 2001.
- [2] S. Abbot. “*Understanding Analysis*”. Springer. 2000.
- [3] Andrew Mertz y William Slough. “*Beamer by Example*”. En <http://www.tug.org/pracjourn/2005-4/mertz/mertz.pdf>